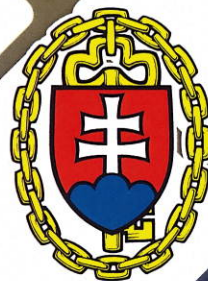

SLOVENSKÉ VÄZENSTVO

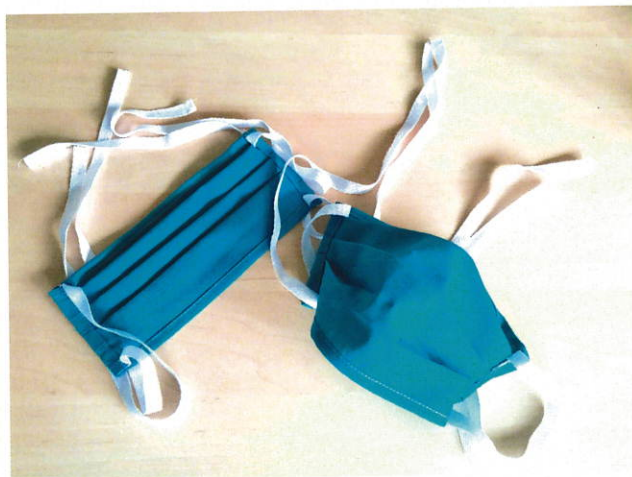

3. ročník 2/2021

ISSN 2644-5816

**ZLATÝ REZ
ALEBO POHĽAD NA ZBOR CEZ OBJEKTÍV...**

vilnými osobami, dezinfekcia vozidiel na prepravu odsúdených na pracoviská. Objednávateľia prác zakúpili a inštalovali germicídne žiariče do priestorov určených pre odsúdených. A tak sme v mesiacoch apríl a máj mohli pracoviská postupne začať otvárať. Bohužiaľ, pandémia so sebou priniesla aj spomalenie hospodárstva a obmedzenie medzinárodnej dopravy, čo spôsobilo spomalenie, dočasné aj úplné zastavenie dodávok materiálu a niektoré spoločnosti neboli schopné znova zamestnať odsúdených. V práčovni vedľajšieho hospodárstva klesli objemy bielizne z dôvodu uzatvorených škôl a hotelov.

S týmito problémami sa strediská poskytujúce práce a služby vyrovnávali až do augusta 2020, kedy sa situácia stabilizovala. Percento zamestnanosti nám pomohli zvýšiť stále sezónne pracoviská, kde odsúdení vykonávajú pomocné práce

pri zbere poľnohospodárskych plodín, pracujú v exteriéri a primeranom odstupe, čo bolo v takejto situácii ideálne. Na zbere hrozna a sliviek sa odsúdení podieľajú už viac rokov.

Prostredníctvom iniciatívy Pomôž nemocnici bolo zriadené krátkodobé pracovisko na kompletizáciu ochranných štítov vyrábaných na 3D tlačiarňach. Do procesu sa zapojilo aj mesto Košice, ktoré zabezpečovalo distribúciu jednotlivým nemocniciam.

Ústav v roku 2020 úspešne odolával koronavírusu, nákaza sa odsúdeným vyhýbala, avšak neobišla personál, takže na zabezpečenie chodu pracovísk bolo potrebné poskytovať oddeleniu výkonu trestu výpomoc pri zabezpečovaní dohľadu z ostatných oddelení a skupín. Nápomocné boli oddelenia logistiky, zamestnávania, výroby a odbytu a skupina informačno-komunikačných technológií aj napriek tomu, že sami bojovali s výpadkom príslušníkov z dôvodu ochorenia a karantény.

Percento zamestnanosti ústavu kvôli uzatváraniu pracovísk kleslo na úroveň rokov, kedy sa Slovensko vysporadúvalo s hospodárskou krízou. Príjmy vedľajšieho hospodárstva boli naplnené vďaka vyťaženosti strediska VH 1 – Konfekčná dielňa.

Vo februári 2021 sa v ústave vyskytli prví infikovaní odsúdení, čo opäť zapríčinilo pozastavenie pracovísk vedľajšieho hospodárstva a zmenu organizácie pracovísk vnútornej prevádzky.

V súčasnosti začíname otvárať prvé pracoviská v závislosti od počtu práceschopných odsúdených pri dodržiavaní prísnych protiepidemických opatrení.

Stanislava Vitézová, Košice-Šaca

Naše skúsenosti po PRVOM POLČASE

Podobne, ako v iných ústavoch, aj v tom železovskom začala v októbri 2018 realizácia národného projektu Šanca na návrat. Od toho času sa postupne stáva finálna podoba výstupného oddielu v ústave realitou, a to ako po funkčnej, tak aj materiálnej stránke. Prvé kroky však boli náročné, pretože spočiatku chýbali rôzne rukoväte a manuály k realizácii základného resocializačno-výchovného programu. Skupinové činnosti boli v tom čase zamerané najmä na praktické témy pre odsúdených, ktoré sa približovali zámeru základného programu. V tom období sme realizovali prednášky a vzdelávania v týchto témach:

- zvládanie záťaže a riešenie problémov,
- komunikácia v úradnom styku – vybavovanie žiadostí a evidencia uchádzača o zamestnanie,
- rozvoj komunikačných zručností,
- nácvik písania životopisu a žiadostí o prijatie do zamestnania,
- riešenie aktuálnych problémov súvisiacich s blížiacim sa koncom výkonu trestu odňatia slobody,

- f) plány po skončení výkonu trestu,
- g) motivácia k bezproblémovému správaniu sa na slobode,
- h) abstinencia od návykových látok a alkoholu,
- i) vzťahové problémy – poradenstvo,
- j) postup pri vybavovaní si resocializačného príspevku na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny,
- k) vybavovanie si osobných dokladov – klientske centrum,
- l) postup pri evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po prepustení z výkonu trestu,
- m) základy finančnej gramotnosti,
- n) zvládnutie prechodu z výkonu trestu do civilného života,
- o) motivácia a povzbudenie k ďalšej snahe a sociálne zázemie prepusteného,
- p) aktívne hľadanie zamestnania v spolupráci s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Neskôr, s pribúdaním manuálov a usmernení k témam jednotlivých modulov základného programu, sme už vzdelávanie odsúdených realizovali tematicky podľa týchto okruhov v našej spoločnej terapeutickú miestnosti. Motivácia odsúdených k aktivite na stretnutiach bola rôzna (a stále aj je) a chcelo (a stále aj chce) to určitú vytrvalosť v prístupe k nim a nakloneniu ich k spolupráci. U mnohých z nich bolo vidieť, že so skupinovú činnosťou nemajú žiadne skúsenosti, že im je cudzia vzájomná spolupráca na zmysluplnom ciele, hoci aj takom jednoduchom, ako vytvoriť spolu príjemnú produktívnu atmosféru stretnutia a niečo sa jeden od druhého naučiť. Postupne si však odsúdení začali na túto činnosť zvykať a keď videli, že ako lektori to s aktivitou myslíme vážne, začali to na stretnutiach vážnejšie myslieť aj oni. Z tohto obdobia máme spomienky na množstvo veľmi silných skupín, v ktorých sa po-

darilo odsúdeným nastaviť veľmi čisté zrkadlo zobrazujúce ich vlastné osobnostné nedostatky, ale aj silné stránky, ktoré sa nedalo prehliadať. Taktiež máme od tohto obdobia posilnený pocit zmysluplnosti skupinových aktivít a výstupného oddielu. Mrzelo nás preto za niektorých odsúdených, že podaktorí z nich si mohli z týchto stretnutí odnieť aj viac. Úvodné fázy rozbiehania projektu boli v tom čase komplikované tým, že výstupný oddiel v ústave ešte fyzicky neexistoval a bolo náročné zozbierať všetkých do skupiny tak, aby začala v stanovenom čase a s vybranými odsúdenými. Túto komplikáciu sa postupne podarilo odstrániť vybudovaním samostatného výstupného oddielu, čo privítali aj samotní odsúdení. Po tejto zmene bolo viacero vecí jednoduchších, či už zozbieranie odsúdených na skupinové stretnutie, alebo vybavenie ich požiadaviek, ako aj kontrola nami stanovených úloh.

Kým na začiatku pretrvávala nedôvera medzi odsúdenými k výstupnému oddielu, postupne sa nám podarilo medzi odsúdenými vytvoriť pozitívnu predstavu o zmysle výstupného oddielu a spôsobe zaobchádzania s odsúdenými v ňom. Táto zmena sa prejavila tým, že samotní odsúdení sa začali aktívne zaujímať o možnosť umiestnenia do výstupného oddielu. Ako sa stával výstupný oddiel v ústave postupne reálnejší, zintenzívnila sa skupinová, ale i individuálna práca s odsúdenými a zrealizovali sme tri opustenia ústavu, počas ktorých odsúdení navštívili detašované pracovisko Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice v Želiezovciach. Počas tejto návštevy im boli poskytnuté aktuálne informácie o situácii na trhu práce a poradenstvo k evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z prostriedkov projektu bola pre odsúdených vybudovaná príjemne pôsobiaca návštevná miestnosť, ktorá je zariadená v domáckom štýle a poskytuje príjemné a pohodlné prostredie na stretnutie s blízkymi. Okrem skupinových aktivít mali odsúdení možnosť absolvovať niekoľko prednášok s odborníkmi z Centra právnej pomoci zo Žiaru nad Hronom, ktorí boli u nás už dvakrát a poskytli odsúdeným dostatok informácií potrebných k tomu, aby si vedeli vyriešiť svoju finančnú situáciu a nemuseli sa rozhodovať pre prácu načierno.

Tým, že je projekt vo svojej polovici, sme už niečo dokázali, ale ešte mnohé čaká – nielen nás, ale celý zbor. Vieme, že výstupný oddiel má svoje limity a určite nepomôže všetkým, nie každý sa totiž chce zmeniť. Zbor realizáciou tohto projektu dáva príležitosť všetkým. Ako odsúdeným, tak aj príslušníkom zboru, zamestnancom zboru a ďalšiemu personálu, ktorý sa na zaobchádzaní s odsúdenými podieľa.

Text: Ján Jurášik, Želiezovce
Foto: ústav Želiezovce

